

गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

भिंगु खँ च्यनवँसेलि यहदीमखुपिन्सं नं येशू खीष्टयात विश्वास याना हल। थुबलय् धात्थेम्ह खीष्टियन जुइत मोशायागु व्यवस्था मानय् यायेमा: कि म्वाः धयागु खँ पिहां वल। पावलं थ्व पतिइ अथे मखु, खीष्टयात विश्वास याना: हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ धकाः धयातःगु दु। तर रोमी साप्राज्यया एशियाय् लाःगु गलातिया धाःगु प्रान्तय् च्वंगु मण्डलीइ पिनें वःपि मनूतयसं पावलयागु विरोध यानाः मोशायागु व्यवस्था मानय् याःसा जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः धयाजुल।

पावलं थ्व पतिइ थुकथं फताहा प्रेरिततयगु खं लैं टुंका च्वपि विश्वासीतयत् विश्वासय् लितहयेमाःगु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। नापं थः धात्थेम्ह प्रेरित खः धयागु दसु नं बियातःगु दु। धात्थेम्ह प्रेरित परमेश्वर पाखेयाम्ह जुइ, सु मनूयापाखें वःम्ह मखु। पावलं थःत यहदीमखुपिन्गु नितिं छवयाहःगु खः धकाः अप्वः बःबियातःगु दु। अनंलि वं विश्वासं यानाः जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः नं बःबियातःगु दु। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् पावलं विश्वासीतयसं खीष्टयात क्वातुक विश्वास यात धाःसा इमिगु चालचलनय् नं खीष्टयागु माया खने दइ धकाः क्यनातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यर्खे १:१-१०

पावल अधिकार दुम्ह प्रेरित खः १:११-२:२१

परमेश्वरयागु दया मायायागु भिंगु खँ ३:१-४:३१

छुत्कारायागु खँ व यायेमाःगु ज्या ५:१-६:१०

क्वचाय्यक्लगु ६:११-१८

गलाती

पावलपाखें ज्वजलपा

१ मनूतयपाखें मखु, येशू खीष्ट व वयकःयात हानं म्वाकादीम्ह परमेश्वरं प्रेरित यानाः छवयाहःम्ह जि पावल व

- 2** जिलिसें थन दुपि दाजुकिजापिनिपाखें गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात ज्वजलपा!
- 3** झी परमेश्वर बा: व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमित दयेमा।
- 4** थव मधिंगु इलं बचय् यायेत झींगु पापयागु निर्ति झी परमेश्वर बा:न धयादी थें येशू थः हे सिनादिल।
- 5** परमेश्वर सदां तःधना च्वनेमा! आमेन।

भिंगु खँ छता हे जक दु

- 6** छिपि खनाः जि अजू चायाच्वनागु दु। गुलि याकनं छिपि छिमित येशू ख्रीष्टपाखें दया माया यानाः सःतादीम्ह परमेश्वरपाखें फहिलावन। अले मेगु हे भिंगु खँयात विश्वास या: ज्याच्वन।

- 7** धात्ये धायेमाल धा:सा ख्रीष्टयागु भिंगु खँ बाहेक मेगु भिंगु खँ मटु। गुलि गुलि मनूत छिमिथाय् वया: छिमित स्यंकेत ख्रीष्टयागु भिंगु खँयात मेकथं हिलेत कुतः यानाच्वंगुलि जिं थथे धायेमा:गु खः।

- 8** अय्ज्ञालि जिपि हे थजुइमा, स्वर्ग वःम्ह स्वर्गादूत हे थजुइमा, छिमित जिमिसं न्हापा कना थकागु भिंगु खँयात हीकाः सुनानं न्यंकल धा:सा वयात सराः लायेमा।

- 9** न्हापा नं जिमिसं थव खु धायेधुन। आः हानं छकः थव हे खँ धाये – छिमिसं विश्वास याये धुकूगु भिंगु खँयात हीकाः न्यंकीपिन्त सराः लायेमा।

- 10** जिं थथे धायाच्वनागु छु मनूतयत लयतायकेत खः ला? मखु! जिं ला परमेश्वरयात हे लयतायकेत थथे यानाच्वनागु खः। जिं मनूतयत लयतायकेत यानागु जूसा जि येशू ख्रीष्टया सेवा याइम्ह दास हे जुइ फइ मखु।

पावल गथे यानाः प्रेरित जुल

- 11** यःपि दाजुकिजापि, जिं छिमित छता खँ धाये – जिं न्यंकागु भिंगु खँ मनूतयगु बुद्धिं पिहां वःगु मखु।

- 12** सुं मनुखं थव खँ जितः ना धकाः ब्यूगु नं मखु, अले सुनानं थव खँ जितः स्यंगु नं मखु। थव भिंगु खँ जितः बियादीम्ह ला येशू ख्रीष्ट खः।

- 13** न्हापा यहदी धर्मकथं जुया च्वनाबलय् जि गज्याःम्ह खः धकाः ला छिमिसं बांलाक हे स्यू। परमेश्वरया मण्डलीयापिन्त जिं गुलि दुःखकष्ट व सास्ती बिया, अले थुमित नाश हे यानाच्वयेत कुतः यानाम्ह नं जि हे खः। ◊

14 जि ज्वलिज्ज्वःपि मध्ये दक्लय् अप्वः यहूदी धर्म मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः। इनी तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति दक्लय् अप्वः मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः।¹⁸

15 अयन् दया यानादीम्ह परमेश्वरं जि बु हे मबूनिबलय् निसें जितः ल्ययादिल। अले थथे वय्कःयागु ज्या याके छवयाहयादिल।

16 यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंके छवयेत जितः परमेश्वरं हे वय्कःया काय्यागु खँ फुक्क सीके बियादिल।¹⁹

उबलय् जिं सुयाके छु नं न्यनेकने मयाना।

17 जि स्वयाः न्हापायापि प्रेरिततय्के सल्लाह कायेत जि यस्शलेमय् नं मवना। बरु जि उघ्रिमय् अरब देशय् वना। अले अनं दमस्कसय् तुं लिहां वया।

18 स्वदँ लिपातिनि केफास धाःम्ह पत्रुसयात नापलायेत जि यस्शलेमय् वना, व नाप जि बाःछि तक च्चना।²⁰

19 अन जिं प्रभुया किजा याकूब बाहेक मेपि सुं प्रेरिततय्त नाप मलाना।

20 जिं धयाच्चनागु थ्व खँ धात्थे खः। परमेश्वरया न्ह्यःने जिं मखुगु खँ ल्हाये मखु।

21 लिपा यस्शलेमं जि सिरियाय् व किलिकियाय् वना।

22 अबलय् तक यहूदियाय् च्चंगु मण्डलीयापि मनूतयसं जिगु ख्वाः खंगु हे मदुनि।

23 इमिसं थथे धाःगु जक न्यनातःगु खः – “न्हापा इतीत दुःखकष्ट बिया जूम्ह, अले इतीत नाश यायेत स्वःम्ह मनुखं हे आः भिंगु खँ न्यंका जुयाच्चंगु दु।”

24 जिगु जीवनय् थथे हित्पा वःगुलि इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात।

2

पावलयात प्रेरिततयसं लसकुस याःगु

1 द्विष्ट्यदँ लिपा बारनाबास नाप जि यस्शलेमय् वना। तीतसयात नं नापं ब्वना यंका।²¹

2 परमेश्वरं जितः अन वने हे माः धकाः धयादीगुलि जि वनागु खः। जिं न्हापा यानागु व आः यानाच्चनागु ज्या सिति मवनेमा धकाः यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकागु खँ मण्डलीया थकालिपिन्त जक कना।

3 जिनापं वःम्ह तीतसयात ग्रीक जूसां म्हय् चिं तयकेमाः धकाः सुनानं कर मया।

¹⁸ **1:14** १:४ प्रे २२:३   ¹⁹ **1:16** १:१५-१६ प्रे १:३-६; २२:६-१०; २६:१३-१८   ²⁰ **1:18** १:१८ प्रे १:२६-३०

²¹ **2:1** २:१ प्रे १:३०; १५:२

४ जिमिसं ख्रीष्टपाखें कयागु छुत्कारायागु खँ सीकेत जिमिगु चिवा कायेत फताहा विश्वासी जुयाः अन वःपि छम्ह निम्हयसिनं धाःसा थ्व खँ पितहल। इमिसं जिमित दासयात थैं व्यवस्थां धाःथैं हे यायेमा: धकाः कर यात।

५ इमिसं धाःगु छता हे खँ जिमिसं मानय् मयाना। थुकथं जिमिसं भिंगु खँय् सत्य दु धकाः छिमित क्यनाबिया।

६ मण्डलीया थकालि धयाजूपि इपि न्ह्याक्व हे तःधं जूसां जितः छु मपाः। परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु। इमिसं जिगु खँयात कयाः छु मधा।^{॥५॥}

७ गथे परमेश्वरं पत्रुसयात यहदीतयत भिंगु खँ न्यकेगु ज्या बियादिल, अथे हे जितः नं यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यकेगु ज्या बियादिल धकाः इमिसं सीकिल।

८ वयकःयागु शक्तिं हे जितः यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल। अथे हे पत्रुसयात नं यहदीतयत भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल।

९ मण्डलीया थां धयातःपि याकूब, पत्रुस व यहन्नां परमेश्वरं जितः थ्व ज्या बियादीगु खः धकाः सीकाः बारनाबासयात व जितः मण्डलीया जव लहा: यात। जिमिगु ज्या यहदीमखुपिन्थाय वनेगु, अले इमिगु ज्या यहदीतयथाय वनेगु जुल।

१० इमिगु मण्डलीइ च्वंपि नये मखुपिन्त ग्वाहालि यायेमा: धकाः जक इमिसं जितः धाःगु खः। थ्व हे ज्या न्हापानिसें हे यायेगु जिगु मतिइ दुगु खः।

एन्टिओखियाय् पावलं पत्रुसयात ब्वःब्यूगु

११ पत्रुस एन्टिओखियाय् वःबलय् विश्वासी मनूतयगु न्ह्यःने हे जिं वयात ब्वः बिया, छायधाःसा सी दयकः हे वं द्रुंकूगु खः।

१२ याकूबं छवयाहःपि मनूत वये न्ह्यः पत्रुसं यहदीमखुपि विश्वासीतनाप नयेत्वनेगु यानाच्वन। इपि वये धंकाः म्हय् चिं तयेमा: धकाः धाइपि मनूत खनाः ग्यानाः पत्रुसं यहदीमखुपि नाप नयेत्वनेगु त्वःताबिल।

१३ पत्रुस नाप जूपि यहदी विश्वासीतयसं नं अथे हे यात। इमिसं यानाः बारनाबासनापं अथे यात।

१४ इपि थथे सत्य भिंगु खँयागु लैंपुइ मजूगु खनाः जिं पत्रुसयात फुककसिया न्ह्यःने थथे धयाबिया – “यहदी जुयाः नं छि यहदीमखुम्ह मनू थैं जुयाच्वन। छि ला यहदी थैं मच्वं। थुकथं छि यहदीमखुपिन्त यहदीत थैं जू धकाः गथे यानाः धया जुइगु?”

विश्वासं जक मुक्ति काये फइ

15 इीपि बूसानिसें हे यहदीत खः। इीपि यहदीमखुपि मनूत थें पापी मखु।

16 अथेसां येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक परमेश्वरं मुक्ति बियादी धकाः इीसं स्य्। व्यवस्था मानय् यानाः जक धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु, येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक धर्मी ठहरय् जुइ धकाः इीसं न येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानागु खः। व्यवस्था मानय् यानाः जक ला सुं न धर्मी जुइ फइ मखु।[✳]

17 येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः धर्मी ठहरय् जुइत स्वयाः न इीसं यहदीमखुपिसं थें पाप याना हे च्वन धा:सा ख्रीष्टं इति पापी यानादीगु जुइ ला? मखु, थथे मखु।

18 त्वःताछव्ये धुनागु व्यवस्थायात जिं हानं मानय् यानाः धर्मी जुइत स्वल धा:सा जि पापी जुइ।

19 छायधा:सा परमेश्वरया निंति जि म्वाये फयेमा धकाः व्यवस्थापाखें व्यवस्थाया निंति जि सिनागु।

20 जि ख्रीष्टनाप क्रूसय् सी धुन, जि थः हे म्वानाच्वनागु मखु, बस ख्रीष्ट जिके म्वानादीगु खः। जि ला आः जितः माया यानाः जिगु निंति सिनादीम्ह परमेश्वरया काय्यात विश्वास यानाः म्वानाच्वनागु खः।

21 परमेश्वरयागु दया माया जिं सिंति छव्ये मखु। व्यवस्था मानय् यानाः मनूत धर्मी ठहरय् जुइगु जूसा ख्रीष्ट सिनादीगु सिंति वन।

3

व्यवस्थां ला कि विश्वासं?

1 अय मूर्ख गलातीत, छिमित सुनां स्यंकल? येशू ख्रीष्टयात क्रूसय् यरब्बानाः स्याःगु खँ छिमिगु हे न्ह्यःने ध्वाथुइक कनागु मखु ला?

2 व्यवस्था मानय् यानाः परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास यानाः बियादीगु?

3 छिपि छाय् थपायस्कं मूर्ख जुयागु? छिमिसं आत्मा शुरु यानाः आः छु छिपि थःगु हे शक्तिं फुना वनेत्यनागु ला?

4 छिमिसं थुलिमछि टुःख फयागु सिंति वन ला? मखु, अथे जुइ मखु।

5 परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बिया: अजू चायापुगु ज्या याके बियादीगु छिमिसं व्यवस्था मानय् याःगुलि खः ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास याःगुलि?

6 अब्राहामयात स्व! वं या:गु खूं धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – “अब्राहामं परमेश्वरयात विश्वास याःगुलि परमेश्वरं वयात धर्मी ठहरय् यानादिल।”[◎]

7 थथे जूगुलि परमेश्वरयात विश्वास याइपि मनूत हे अब्राहामया धात्थेयापि सन्तान खः धकाः छिमिसं थुइकि।[◎]

8 यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरयात विश्वास यात धा:सा परमेश्वरं इमित नं धर्मी ठहरय् यानादी धका: न्हापा हे धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु। अयजूगुलि हे अब्राहामयात परमेश्वरं “छंगुपाखें हे संसारय् च्वंपि फुक्कं जात जातितयूत आशिष बी” धकाः धयादिल।[◎]

9 गथे अब्राहाम परमेश्वरयात विश्वास याःगुलि धर्मी ठहरय् जुल, अथे हे वयक्तःयात विश्वास याक्वसिनं आशिष काये खन।

10 व्यवस्थाय् जक भलसा तया च्वंपि मनूत सराः फयाच्वंपि खः। थ्व हे खूं धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – “व्यवस्थाय् च्वयातःगु फुक्कं सदां मानय् यानाच्वने मफुपि मनूतयसं सराः फयेमाली।”[◎]

11 व्यवस्था मानय् यानाः सुं नं धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु धयागु खूं ला छिमिसं आः बांलाक थुल हे जुइ। धर्मशास्त्रय् हानं थथे च्वयातःगु दु – “परमेश्वरयात विश्वास यानाजुइम्ह मनू सदां म्वानाच्वनी।”[◎]

12 व्यवस्था पूवंक मानय् याइपिन्सं धा:सा परमेश्वरयात विश्वास याये म्वाः। “व्यवस्था मानय् याइपि व्यवस्थापाखें हे म्वाइ” धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु।[◎]

13 येशू खीष्टं व्यवस्थाया सरापं झीति मू पुला: त्वःत्कादिल। वयकलं कूसय् यग्गानाः झीगु सराः थःम्हं फयादीगु दु। व्यवस्थाय् धयातःगु दु “सिँयागु थामय् यखुखाइम्हयसित सराः लाइ।”[◎]

14 यहदीमखुपिन्त न येशू खीष्टपाखें परमेश्वरं अब्राहामयात बी धयादीगु आशिष बियादीगु दु। उकिं झी विश्वास याना च्वनापिन्सं नं झीगु विश्वासं यानाः बी धयातःगु पवित्र आत्मा कायेखनी।

व्यवस्था व बाचा

15 यःपि दाजुकिजापि, मनूतयगु हे दसु काये – निम्ह मिलय् जुयाः च्वयातःगु भव्यात सुनानं स्यके फइ मखु, अलै हानं उकी छुं तने नं फइ मखु।

[◎] **3:6** ३:६ उत १५:६; रोम ४:३   [◎] **3:7** ३:७ रोम ४:१६   [◎] **3:8** ३:८ उत १२:३   [◎] **3:10**

३:१० व्य २७:२६   [◎] **3:11** ३:११ हब २:४   [◎] **3:12** ३:१२ लेवी १८:५   [◎] **3:13** ३:१३ व्य २१:२३

16 परमेश्वरं अब्राहामनाप व वया सन्ताननाप बाचा चिनादीगु खः। वयक्लं तःम्हयसित “अब्राहामया मचाखचा” धकाः धयामदी, बस “अब्राहामया सन्तान” जक धयादिल। थन “सन्तान” धयादीगु छम्हयसित जक खः, अले थव खीष्ट येशूया बारे धयादीगु खः।[◇]

17 परमेश्वरं बाचा चिनादीगु गुबलें हे ल्वः मंकादी मखु। थथे वयक्लं चिनादीगु बाचायात प्यसः व स्विदं लिपातिनि वः गु व्यवस्थां सिंति छवये फइ मखु।[◇]

18 परमेश्वरं बी धयादीगु आशिष व्यवस्था मानय् यानाः दइगु खः सा ला थव परमेश्वरया बाचा हे मजुल। परमेश्वरं अब्राहामयात बाचा यानाः आशिष बियादीगु खः।[◇]

19 अयसा व्यवस्था छाय् बिल लय? मभिंगु ज्याखँ सीके बीत परमेश्वरं झीत व्यवस्था बियादीगु खः। अयन् परमेश्वरं बाचा चिनातः म्ह खीष्ट मझातले जक व्यवस्था दयाच्वनी। थव व्यवस्था परमेश्वरं स्वर्गदूतयपाखे मोशायात बीके हयादीगु खः। थुकथं मोशा मनूत व परमेश्वरया दथुइ ज्या याइम्ह जुल।

20 दथुइ च्वना ज्या याइम्ह निम्हया दथुइ जुइ। अयन् परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु।

व्यवस्था छाय् माल?

21 अयसा छु व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अः खः जुल ला? मखु, व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अः खः मजू। मनूतयूत जीवन दयेमा धकाः व्यवस्था बियादीगु जूसा व्यवस्थां हे मनूत परमेश्वरया न्ह्यः ने धर्मी ठहरय् जुइगु खः।

22 येशू खीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु मुक्ति काये फयेमा धकाः धर्मशास्त्रं संसारय् च्वंपि फुक्कसितं पापय् लाकातः गु दु।

23 विश्वास यायेगु ई वये न्ह्यः हे व्यवस्थां झीत कुनातल। थथे व्यवस्थां झीत कुनातः गु येशू खीष्ट मझातले जक खः।

24 विश्वासं हे झीपि परमेश्वरया न्ह्यः ने धर्मी ठहरय् जुइमा धकाः खीष्ट झाये न्ह्यः व्यवस्थायात झीत स्यनीम्ह गुइ थें याना तल।

25 आः धाः सा विश्वास यायेगु ई वये धुंकल, उकिं आः झीपि व्यवस्थां धाः थें च्वने म्वाल।

26 येशू खीष्टयात विश्वास यानाः वयकः नाप मिलय् जूगुलि छिपि फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुल।

27 ख्रीष्टयात विश्वास याना: बप्तिस्मा कया: वयक्तः नाप मिलय् जूपि सकसिनं पहःचहः न्हगु वसः थें पुंगु दु।

28 अयज्गुलि आः यहदीत व यहदीमखुपि छु हे मपात। दास व दासमखुपि, अले मिंज व मिसा नं मपात। येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपि फुक्कं छम्ह हे जुल।

29 छिपि ख्रीष्टया मनूत खःसा अब्राहामया सन्तान नं खः। अले परमेश्वरं बी धक्का: बाचा चिनादीगु छिमित नं बियादी। [◇]

4

1 जिं छु धाये धा:सा – अबुयागु सम्पति फुक्कं वया काय्पिनिगु खःसां मचाबलय् इपि च्यः थें हे जुयाच्वनी।

2 अबुम्हयसिनं मधातले इपि इमित सुसाःकुसाः यायेत तयातःम्हयसिनं धा:थें च्वनेमा:।

3 विश्वास याये न्ह्यः झीपि नं मस्त थें खः, अले झीत संसारयागु मभिंगु आत्मां चिनातल।

4 परमेश्वरं धयादीगु ई वयेवं परमेश्वरं वयक्तःया काय्यात छवयाहयादिल। वयक्तः मिसाम्हयसिगु क्वर्खं बुल। अले यहदीतयागु व्यवस्था मानय् याना: च्वनादिल।

5 व्यवस्था मानय् यानाच्वपिन्त व्यवस्थां लिगना: परमेश्वरया काय्पि यायेत वयक्तलं थथे यानादीगु खः। [◇]

6 झीपि नं परमेश्वरया काय्पि खः धक्का: सीकेत परमेश्वरं थः काय्यागु आत्मा झीगु नुगलय् तयादिल। अले थव हे आत्मां झीगु नुगलं “अब्बा, जिमि बा:” धक्का: धयादी।

7 थथे जूगुलि छिपि आः दास मखुत, बइ परमेश्वरया काय्पि जुइ धुक्कल। उक्कि वयक्तलं थः सन्तानयात फुक्कं अधिकार बियादी।

पावलं गलातीतयागु च्यूताः का:गु

8 न्हापा परमेश्वरयात म्हमस्यगुलि छिपि परमेश्वर हे मखुपि मेपि धःतय् दास जुयाच्वंगु खः।

9 आः छिमिसं परमेश्वरयात म्हसी धुंकल। वय्कलं नं छिमित म्हसीकादिल। आः हानं छिपि गथे यानाः व हे ज्यालगय् मजूपि व पुलापि घःतयथाय् लिहां वनेफुगु? छु छिपि हान इमि दास जूवनेगु ला?

10 थौं छिमिसं खास न्हि, थितिकुति, ला, रितु व दँयात मानय् यानाच्वन।

11 उकिं छिपि स्यनावनी धकाः जितः तसकं पीर जुयाच्वन। छिमिथाय् वयाः उलिमछि दुःखकष्ट सियाः जिं ज्या याना थकागु सिति वनीगु जुल ला?

12 यःपि दाजुकिजापि, जिं छिमित बिन्ति याये – जिं याना थे तुं छिमिसं नं या। जि छम्ह यहदी खःसां छिपिनाप यहदीमखुपि थें जुयाच्वने धुन। छिमिसं जितः छुं हे माभिंकूगु मटु।

13 दकलय् न्हापा छिमित भिंगु खँ न्यंकाबलय् जि म्हंमफु धयागु खँ छिमिसं लुंकातःगु दयेमाः।

14 म्हंमफुसां जितः हेला मयासें छिमिसं भचा हे थाकु मचासे बिचा: यात। स्वर्गदूतयात व खीष्टयात थें छिमिसं जितः दुकयाः सुसाःकुसाः यात।

15 छिपि अबलय् गुलि लयताःगु। जि जक ज्यूसा थःगु मिखा लिकया बीत तक नं छिपि न्ह्याचिली। थ्व खँयूं जिं साक्षी बी फु। आः जक छिमित छु जुल?

16 सत्य खँ कनागुलि जि छिमि शत्रु जुल ला?

17 मेपि मनूतयसं छिमित लयताय्केत स्वयाच्वंगु दु, अथेसां इमिगु मति मधिं। इपि छिमित जिपाखे लिगनाः थःपाखे साला कायेत स्वयाच्वंपि खः।

18 मेपिनिगु खँ न्यनेगु नं बां हे लाःगु खँ खः। अयनं न्ह्याबलें भिंम्ह मनूयागु जक खँ न्यनेमाः। जि दुबलय् जक मरखु, मदुबलय् नं छिमिसं थथे यायेमाः।

19 छिपि खीष्ट थें मजुतले जितः मचाबू ब्यथा थें दुःख जुयाच्वनी।

20 छिमिथाय् वये फुगु जूसा जिं छिमिगु नुगलय् ध्वाथुइक खँ कनेगु खः। छिमिगु खँयूं जिं छुं हे कवःछी मफया च्वन।

हागार व सारायागु दसु

21 व्यवस्था मानय् याये मास्ति वःपिन्त जिं धाये – व्यवस्थां छु धाइ व छिमिसं मस्यू ला?

22 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु दु – अब्राहामया निम्ह कायूपि दु। छम्ह काय् भ्वातिपाखें बूम्ह, अले मेम्ह ब्याहा यानाहःम्ह कला:यापाखें बूम्ह।[◇]

23 भ्वातिपाखें बूम्ह अब्राहामया काय् इमिगु इच्छां बूम्ह खः। ब्याहा याना हःम्हपाखें बूम्ह काय् धा:सा परमेश्वरयागु बचंकथं बूम्ह खः।

24 थ्व दसु थें खः। थुपि निम्ह मिसा परमेश्वरं बाचा चिनादीगु निता खँ खः। हागार धा:म्ह भ्वातिं सनै पहाड्य ब्यूगु व्यवस्था खः।

25 हागार अरब देशया सनै पर्वत खः। व्यवस्था मानय् यानाच्वंपि मनूत फुकं हागारया मस्त ज़ुल, उकिं थुपि फुकं दास ज़ुल।

26 सारा धा:सा परमेश्वरं चिनातःगु बाचा थें खः। सारा न्यानातःम्ह भ्वाति मखु, व स्वर्गयागु यस्शलेम थें खः। अले झीपि वया सन्तान ज़ुल।

27 धर्मशास्त्र्य न थथे च्वयातःगु दु—
“हे मचा बुइकिमखुम्ह
थारिम्ह लयताया च्व,
मचा बुइकेबलय
गुलि दुःख जुइ धकाः
मस्यूम्ह नुगः चाय्काः हाला जु।
छाय्धा:सा भाः तानाप च्वनाच्वंम्ह
भाः तं त्वः तूम्ह मिसायागु हे
मस्त यक्व दु।”[◎]

28 यःपि दाजुकिजापि, छिपि इस्हाक थें बचंया सन्तान खः।

29 न्हापा थें आः न भ्वातियापाखें बूपिन्सं परमेश्वरया आत्मां बूपिन्त दुःखकष्ट बियाच्वंगु दु।[◎]

30 थ्व हे खँ्य धर्मशास्त्र्य छु धकाः च्वया तल? “भ्वातियात व वया काय्यात पितिनाछ्व। छाय्धा:सा ब्याहा यानाहःम्ह कलाःपाखें बूम्ह कायनं थें वं थः अबुयागु सम्पत्ति काये दइ मखु।”[◎]

31 अय्जूगुलि यःपि दाजुकिजापि, झीपि भ्वातिनं बुइका तःपि सन्तान मखु, बरु ब्याहा याना हःम्हयसियापाखें बूपि सन्तान खः।

5

खीष्ट येशू छुत्कारा बियादी

1 छुत्काराया निति ख्रीष्ट येशूं झीत छुत्कारा बियादी धुंकल। उकिं आः छिपि साहस कया: दैँ। हाकनं दास्त्वय् मलायेमा।

2 न्यैः, जि पावलं धयाच्चना – छिमिसं म्हय् चिं तया जुल धा:सा छिमिसं ख्रीष्ट येश्यात विश्वास या:गु छुं हे ज्यालगय् मजूल।

3 म्हय् चिं तयेमा: धाइम्ह मनूयात जिं हानं धाये – म्हय् चिं तःम्ह मनुखं व्यवस्थायागु फुक्क खँ मानय् मयासें मगा:।

4 व्यवस्था मानय् याना: परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जूइत स्वइपि मनूत ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् जुइ फइ मखु। अले थज्याःपि मनूत परमेश्वरयागु दया मायां तापाना च्चनी।

5 जिमिगु आशा ला परमेश्वरं हे जिमित धर्मी ठहरय् यानादी धयागु खः। अले परमेश्वरयागु आत्मायागु शक्ति हे जिमित विश्वास याये फय्कादी धका: जिपि पियाच्चनागु खः।

6 झीपि ख्रीष्टनाप मिलय् जुइ धुन धा:सा म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं नं पाइ मखु। झीत मा:गु ला विश्वास खः। थव हे विश्वासं याना: झीसं माया याये फइ।

7 छिपि ला बालाक ब्वाँय् वनाच्चंगु खः। छिमित सुनां सत्य खँ मानय् याये मते धका: पन?

8 छिमित सःतादीम्ह परमेश्वरं थव ज्या याके बियादीगु मखु।

9 “न्हायातःगु छ्वचुंलय् सोडा भचा जक ल्वाकछ्या:सां फवंगाना वइ।”[◎]

10 प्रभु नाप मिलय् जुयाच्चंगुलि छिपि अथे मेगु लैंय् जुइ मखु धका: जिं पत्याः यानाच्चनागु दु। अथेसां छिमित स्यंकेत स्वःपि, न्ह्याम्ह हे जूसां, इमित परमेश्वरं सजौँय बियादी।

11 यःपि दाजुकिजापि, जि अज्ज नं म्हय् चिं तयेमा: धका: न्यंकाजगु जूसा जि अज्जं छाय् दुःखकष्ट फया च्वनेगु? थव खँ खः धयागु जूसा क्रूसय् सिनादीम्ह ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जूसां जितः सुनानं दुःखकष्ट ब्यू वइ मखु।

12 छिमित स्यंकेत स्वःपि मनूतयसं म्हय् चिं तयेगु जक मखु म्ह भज्यंक हे स्यंकसां ज्यू नि।

13 यःपि दाजुकिजापि, परमेश्वरं छिमित छुत्कारा बीत सःतादीगु खः। थः यःथे याना जुइ मते, बर माया याना: मेपिन्त ग्वाहालि बीगु या।

14 फुक्क व्यवस्था थव हे छगू आज्ञाया दुने ला: – “थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।”[◎]

15 अयनं गुणशुत् थें थथः हे ल्वाना जूसा छिपिं फुककं स्यनावनी धयागु खँय् छिमिसं होश यानाच्वै।

पवित्र आत्मां जा:गु जीवन

16 पवित्र आत्मां धा:थें याना जूसा छिमिसं थः यःथें यानाजुइगु त्वःते फइ।

17 शरीरं ला पवित्र आत्माया विरोध्य् व पवित्र आत्मां शरीरया विरोध्य् इच्छा याइ। थुपि निम्ह शत्रु थें खः, उकि झीसं झीत यःथें याये फइ मखु।¹⁸

18 आत्मां धा:थें याना जूसा छिमिसं व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये माली मखु।

19 मनूतयगु बानी छु खः बालाक हे सी दु। मनूतयगु बानी थ्व हे खः – व्यभिचार यायेगु, मभिंगु मतिइ तयेगु, लाः लाः थें यानाजुइगु,

20 मृति पुजा यायेगु, झाँक्री ज्या यायेगु, ल्वाना जुइगु, मेपिन्त मभिंकेगु, नुगः मुइकेगु, तम्बवयेगु, थःगु जक भिं स्वयेगु, मेपिन्त ल्वाका जुइगु, अले पुचः पुचः मुनाः बाया जुइगु,

21 डाहा यायेगु, अयूला: थ्व त्वना जुइगु, मोजमज्जा यानाजुइगु, थथे हे मेमेगु ज्या यानाजुइगु। थज्याःपि परमेश्वरयागु राजय्यदुहां वने फइ मखु धका: जिं न्हापा नं धायेधुन, आः नं थ्व हे खें जिं छिमित धयाच्वना।

22 पवित्र आत्माया फल धा:सा माया यायेगु, लय्तायेगु, शान्ति याकेगु, सह यायेगु, दया यायेगु, ग्वाहालि यायेगु, विश्वास यायेबहः जुइगु,

23 नम्र जुइगु, स्वजा जुइगु, मनयात चिना तयेगु खः। थथे यानाजुइपिन्त दोष बीगु छुं हे व्यवस्था मदु।

24 येशु ख्वीष्टयापि मनूतयसं ला थः यःथें यानाजुइगु व मभिंगु ज्या फुककं कूसय् यछखाये धुक्कल।

25 आत्मां झीत म्वाकातःगु खःसा झीपि आत्मां धा:थें च्वनेमा:।

26 झीसं थःथवय् घमण्ड यानाजुइगु, तम्बया जुइगु व नुगः मुइका जुइगु याये मज्यौ।

6

थःथवय् ग्वाहालि याना जु

1 यःपिं दाजुकिजापि, सुनानं मभिंगु ज्या याःगु खन धा:सा छिपिं परमेश्वरया आत्मां धा:थें याइपिन्सं वयात मिजासं भिंकेगु स्वयेमा:। तर बालाक होश या, थथे यायेबलय् छिपि थः हे मभिंगु ज्याय् मलायेमा।

2 छम्हयूसिनं मेम्हयूसित दुःखबलय् गवाहालि यायेगु या। थुकथं छिमिसं ख्रीष्ट येशूयागु आज्ञा पूकंकी।

3 थथे मयार्से सुनानं थःम्हं थःत तःधंम्ह धकाः धयाजुल धाःसा वं थःम्हं थःत धोखा ब्यूगु जुइ।

4 सकसिनं थःम्हं थःगु ज्यायात जाँचय् याना स्व। थःम्हं यानागु भिंगु ज्याय् लयताया च्वैं। मेपिन्सं स्वया: बांलाक यानागु दु धकाः तःधंछुना जुइ मते।

5 छायधाःसा फुक्कसिनं थःगु कु थःम्हं हे क्वबीमाः।

6 वचन स्यना काःम्हयूसिनं स्यंम्हयूसित छुं न छुं बी हे माः।

7 धोखा नये मते, परमेश्वरयात गिजय् यायेगु जुइ मखु। मनूतयसं छु पिना तल व हे सय्की।

8 सुनानं थःत यःथें पापी ज्या याना जूसा वयात नरकय् छ्वइ। सुनां परमेश्वरयात यःथें याना जुइ वयात अनन्त जीवन दइ।

9 अय्जूगुलि भिंगु ज्या यायेत थाकु चाये मते। थाकु मचासे ज्या यानाच्वन धाःसा छन्हु झीत परमेश्वरं सिरपा: बियादी।

10 अय्जूगुलि मौका दुबलय् हे झीसं मेपिन्त भिंगु यानाबीमाः। अप्वः यानाः विश्वासी दाजुकिजापिन्त यानाबीमाः।

11 जिं थःगु हे ल्हातं ततःग्वःगु आखलं छिमित च्वयाच्वनागु दु।

12 ततःधंगु खँ ल्हानाः तःधं ज्या जुइपि मनूतयसं हे खः छिमित म्हय् चिं तयकेत कर यानाच्वंगु। येशू ख्रीष्ट क्रूसय् सिनादीगु खँ न्यंकाः दुःखकष्ट फयेमाली धकाः इमिसं थथे याना जूगु खः।

13 म्हय् चिं तयातःपि मनूतयसं हे न न व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये मफु। छिमित म्हय् चिं तयके धुन धकाः तःधंछुइत इमिसं छिमित म्हय् चिं तयकेत स्वयाच्वंगु खः।

14 जिं ला मेगु खँय् मखु, बरु येशू ख्रीष्ट क्रूसय् सिनादीगु खँय् जक छ्यं धस्वाका। वयकः क्रूसय् सिनादीगुलि जिगु निर्ति संसार सी धुंकल, अले संसारयागु निर्ति जि सी धुन।

15 म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं मपा। दक्वसिबय् तःधंगु ला न्हम्ह जुयाः म्वानाच्वनेगु खः।

16 थथे न्हपि जुयाः म्वानाच्वंपि धातथेयापि इस्नाएलीतयूत परमेश्वरं दया व शान्ति बियादीमा।

17 आः थव खँय् सुनान जितः दुःखकष्ट बी मते, छायधाःसा येशूया दास खः धकाः क्यनेगु घाःखू जिं थःगु म्हय् फये धुन।

18 यःपि दाजुकिजापि, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिमित दयाच्वनेमा।
आमेन।

**Newar
Newar: Newar (Bible)**

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 17 May 2025

838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7